

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	11
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	11
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	EKLER.....	15

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri (830 nolu hesap) Tahmin ve Gerçekleşme	7
Tablo 2: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri (800 nolu hesap) Tahmin ve Gerçekleşme.....	9
Tablo 3: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) (600 ve 630 nolu hesaplar).....	9

KISALTMALAR

MARKA : Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
KHK : Kanun Hükümünde Kararname
BKK : Bakanlar Kurulu Kararı
KDV : Katma Deđer Vergisi
E.KOD : Ekonomik Kod

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

08.02.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesi ile Bakanlar Kuruluna verilen yetki kapsamında, Bakanlar Kurulunun; 2006, 2008 ve 2009 yıllarında çıkardığı kararlarla 26 Kalkınma Ajansı kurulmuş ve ajans merkezlerinin bulunacağı iller belirlenmiştir. Bu çerçevede Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA), 25.07.2009 tarih ve 27299 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

09.07.2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 703 sayılı KHK ile Kanun başlığı, "Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun" olarak değiştirilmiş ve Kanunun birkaç maddesi dışında kalan maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 385'inci maddesi ve devamında, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına yer verilmiş ve Bakanlık bünyesinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ihdas edilmiştir.

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184-207'nci maddelerinde ise kalkınma ajanslarına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda 5449 sayılı Kanun öncesi ve sonrasında ajanslarla ilgili yürürlüğe konulan temel yasal düzenlemeler aşağıda sayılmaktadır.

Kanunlar

- 5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.

Kanun Hükmünde Kararnameler

- 703 sayılı KHK
- 375 sayılı KHK

Bakanlar Kurulu Kararları

- Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulması Hakkında Karar (Karar

Sayı: 2009/15236)

- Belediyelerin Bütçe Gelirleri Üzerinden Kalkınma Ajanslarına Aktaracakları Payların Yeniden Belirlenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2011/2168)
- Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına Temsilci Gönderecek Kurum ve Kuruluşların Belirlenmesi ve Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2013/4748)
- Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına Temsilci Gönderecek Kurum ve Kuruluşların Belirlenmesi ve Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar sayısı: 2016/9112)
- Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına Temsilci Gönderecek Kurum ve Kuruluşların Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar sayısı: 2017/10800)

Yönetmelikler

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği

Yukarıda sayılan yasal düzenlemeler dışında ilgili Bakanlıkça yapılan düzenlemeler ve her bir ajansın iç işleyişe yönelik olarak oluşturduğu iç mevzuatlar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, kalkınma ajansları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)'nın Kapsadığı İller

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA), Kocaeli ili merkez olmak üzere Kocaeli, Bolu, Düzce, Sakarya, Yalova illerini kapsayacak şekilde TR42 olarak adlandırılan Düzey-2 Bölgesinde yer almaktadır. 5449 sayılı Kanun gereğince Kalkınma Ajansları Düzey-2 Bölgeleri esas alınarak kurulmuştur. Düzey bölgeleri, bölgesel analizlerin sağlıklı yapılabilmesi için geliştirilmiştir. Avrupa Birliği istatistiki sınıflandırma birimleri ile uyumludur. Bu sınıflamaya göre istatistiki açıdan Türkiye; 12 tane Düzey-1 Bölgesi ve 26 tane Düzey-2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayrım bir idari sınıflama olmayıp istatistiki bir sınıflamadır.

Ajansın Görev ve Yetkileri

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 188'inci maddesine göre ajansın görev ve yetkileri şunlardır;

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak.
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirmek.
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek.
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.
- Bölgesel gelişmeye yönelik Ajansa tahsis edilen iç ve dış kaynaklı fonları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak.
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek.
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.
- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Teşkilat Yapısı

Ajans, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ajans üzerindeki görevi koordinasyon ile sınırlı olup, Bakanlığın ilgili ya da bağlı kuruluşu değildir.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 190'ıncı maddesinde ajansların teşkilat yapısı, kalkınma kurulu, yönetim kurulu, genel sekreterlik, birimler ve yatırım destek ofisleri şeklinde düzenlenmiştir.

Kalkınma Kurulu ajansların danışma organıdır. Kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetim temsilcilerinin oluşturduğu geniş bir kuruldur. 09.082016 tarih ve 29806 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2016/9112 sayılı BKK ile yeni bir düzenleme yapılmaya kadar kalkınma kurulu üye listelerine ilişkin tablo yürürlükten kaldırılmıştır. Kalkınma kurullarındaki temsilcilerin görevleri sona ermiştir. 2017/10800 sayılı BKK ile, Ankara, İstanbul ve İzmir Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşları ekteki tabloda belirlenmiştir. Söz konusu iller dışında bir karar alınmadığından MARKA' da kalkınma kurulu bulunmamaktadır.

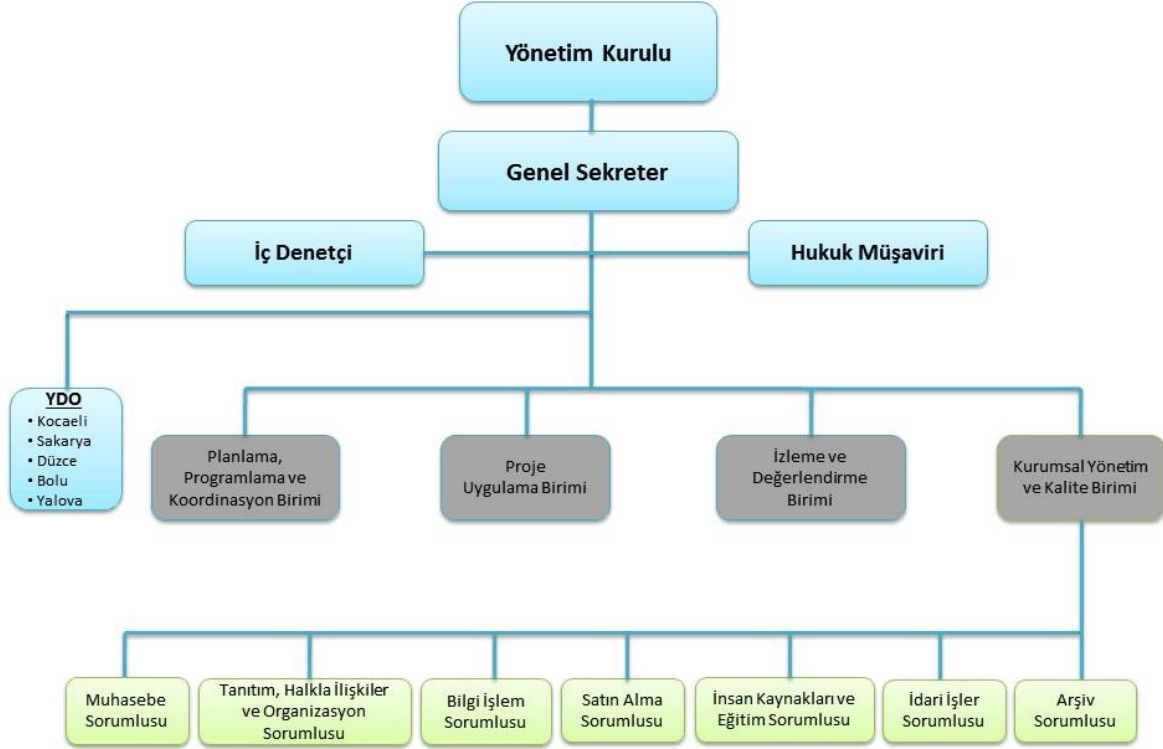
Yönetim Kurulu ajansın karar organıdır. Birden fazla ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulu, il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, il genel meclisi başkanları, her ilden birer kişi olmak kaydıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşur. Tek ilden oluşan bölgelerde ise yönetim kurulu, vali, büyükşehir belediye başkanı, il genel meclisi başkanı, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden oluşur.

Genel Sekreterlik ajansın icra organıdır. Genel sekreterliğin ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri genel sekreterdir. Genel sekreter yönetim kuruluna karşı sorumludur. Genel sekreterlik; planlama, programlama ve koordinasyon birimi, program yönetim birimi, izleme ve değerlendirme birimi, destek hizmetleri birimi ile yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri bölge illerinde, yönetim kurulu kararı ile biri koordinatör olmak üzere, en çok beş uzmandan oluşacak şekilde teşkil edilir. Çalışan uzman personel sayısı, bölge ve ilin ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği takdirde bu sayı, yönetim kurulu kararı ve

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile artırılabilir.

Bu doğrultuda Doğu Marmara Kalkınma Ajansının organizasyon şeması aşağıda gösterilmektedir.

İnsan Kaynakları

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 200'üncü maddesi gereğince ajans hizmetleri, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 28'inci maddesine göre iş mevzuatı çerçevesinde istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülmektedir. Uzman personel; özel, mesleki ve teknik bilgi gerektiren işleri yapmakta iken; destek personeli sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idari ve mali işler ile personelle ilgili iş ve işlemleri yürütmektedir. Ayrıca, aynı madde de ajanslarda iç denetim yapmak üzere bir iç denetçi istihdam edilmesi gerektiği de hüküm altına alınmıştır.

Ajansta uzman personel ve destek personeli yanında 2018 yılından itibaren 696 sayılı KHK ile sürekli işçi kadrosuna geçirilen personel de istihdam edilmektedir.

Ajansta çalışan personel açısından ücret sisteminde Yüksek Planlama Kurulu ve KHK hükümlerine tabi olanlar ile sürekli işçi statüsüne geçirilen eski taşeron işçiler şeklinde üçlü bir

ayrım bulunmaktadır:

Sürekli işçi kadrolarına geçirilenlere ödenecek ücretler konusunda temel düzenlemeler 696 sayılı KHK'da yer almakta olup, bunların detayları Yüksek Hakem Kurulu kararı ile belirlenmiştir.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı 31 Aralık 2020 itibarıyla 1 Genel Sekreter, 30 uzman, 7 destek, 17 idari personel ve 1 hukuk müşaviri olmak üzere toplam 56 personel ile hizmet vermektedir. Birimler itibarıyla personel sayıları ise; Planlama, Programlama ve Koordinasyon 4, Proje Uygulama 5, İzleme ve Değerlendirme 3, Kurumsal Yönetim ve Kalite 26, Yatırım Destek Ofisleri 17 (Kocaeli 5, Sakarya 3, Düzce 3, Bolu 3, Yalova 3) kişidir.

Hukuk Müşaviri genel sekretere bağlı olarak çalışır ve ona karşı sorumludur. Avukatlık ruhsatnamesine sahip kişiler arasından genel sekreter tarafından görevlendirilir. Genel sekreterin gerekli gördüğü tüm yazışma ve sair işlemlerde yahut Ajansı bağlayıcı nitelikler taşıdığı öngörülen diğer işlerde hukuk müşavirliğinden sorumlu personelin yazılı görüşünün alınması zorunludur. MARKA' da iç denetçi bulunmadığından hukuk müşaviri aynı zamanda iç denetçi görevini vekâleten yürütmektedir.

Mevcut genel sekreter 27.03.2017 tarihinden itibaren Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nda görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Bütçe Yapısı

Kalkınma ajanslarının bütçeye ilişkin düzenlemelerine 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 204, 205 ve 206'ncı maddelerinde yer verilmiştir. Bütçe, ulusal ve bölgesel düzeyde plân ve programlara, Cumhurbaşkanlığınca belirlenen ödenek tavanına ve yıllık çalışma programına göre hazırlanmaktadır.

Kararname gereği bütçe yılı takvim yılı olup bütçe dışı harcama yapılamamaktadır. Ajanslarca hazırlanan bütçe, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmaktadır. Transfer ödeneği, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinde gösterilmekte ve bu ödenek aylık harcama programına göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca ajanslara kullanılmaktadır.

Bütçe hazırlanırken giderler, gelir ve nakit imkanları toplamını aşamaz.

Ajansın bütçesi içinde gösterilmeyen sosyal tesis, döner sermaye, şirket ve özel hesaplar gibi teşekküller bulunmamaktadır.

Ajans Giderleri

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 202'inci maddesine göre ajans giderleri şunlardır;

- a) Plan, program ve proje giderleri
- b) Proje ve faaliyet destekleme giderleri
- c) Araştırma ve geliştirme giderleri
- ç) Tanıtım ve eğitim giderleri
- d) Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri
- e) Yönetim ve personel giderleri
- f) Görevlerle ilgili diğer giderler

Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onbeşini aşamaz.

Ajansın 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşme Tablosu aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri (830 nolu hesap) Tahmin ve Gerçekleşme

E.Kod	Bütçe Tertibi Adı	Ödenek Tutarı (TL) (Başlangıç)	Kullanılan Ödenek Tutarı (TL)	Gerçekleşme (%)
01	Personel Giderleri	12.451.000,00	10.470.519,85	84,09%
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	2.640.000,00	2.229.801,99	84,46%
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	13.748.000,00	3.326.150,22	24,19%
05	Cari Transferler	0,00	0,00	0,00%
06	Sermaye Giderleri	0,00	0,00	0,00%
09	Yedek Ödenekler	1.400.000,00	0,00	0,00%
07	Sermaye Transferleri	64.761.000,00	11.693.723,44	18,06%
TOPLAM		95.000.000,00	27.720.195,50	29,18%

2020 yılında 95.000.000 TL bütçe gideri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibariyle bütçe gideri 27.720.195,50 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tahmin edilen gider bütçesinin %29'u harcanmıştır. Ajans giderleri içinde en önemli gider kalemi olarak Genel Yönetim Hizmetleri yer almaktadır. Bu hizmetler içinde ise Personel Giderleri 10.470.519,85 TL ile en fazla gider kalemi olarak yer almaktadır. Ajansın giderleri

içinde Proje ve Faaliyet Destekleme Hizmetleri de önemli yer tutmaktadır. Bu hizmetler içinde ise Proje Teklif Çağrısı Yöntemiyle Verilen Destekler 10.264.606,0 8 TL ile en fazla gider kalemi olarak yer almaktadır.

Ajans Gelirleri

Ajansın gelirleri 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 201'inci maddesi ile tanımlanmıştır. Söz konusu gelir türleri;

1. Merkezi bütçeden,
2. Avrupa Birliği ve diğer uluslararası fonlardan,
3. Faaliyet gelirlerinden,
4. Bölgedeki İl Özel İdarelerinden,
5. Bölgedeki Belediyelerden,
6. Bölgedeki Ticaret ve Sanayi Odalarından aktarılan paylara ilaveten;
7. Bağış ve yardımlardan,
8. Bir önceki yıldan devreden gelirlerden oluşmaktadır.

5449 sayılı Kanun'un 192'ncu maddesinde de ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri düzenlenmiştir. Buna göre ajansın gelir kalemleri;

- Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

- Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

- Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen diğer gelirlerdir.

Cumhurbaşkanı, il özel idareleri için belirlenen oranı yüzde beşe kadar yükseltmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar indirmeye, belediyeler için belirlenen oranı ise; yarısına kadar indirmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar yükseltmeye yetkilidir. 08.08.2011 tarih ve 2011/2168 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı %1'den, %0,5'e indirilmiştir.

Ajansın 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirler Tahmin ve Gerçekleşme Tablosu aşağıda verilmiştir;

Tablo 2: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri (800 nolu hesap) Tahmin ve Gerçekleşme

E.Kod	Gelir adı	Tahmin Tutarı (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Gerçekleşme (%)
01	Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	8.006.594,00	9.626.015,22	120,23%
02	İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	1.817.369,65	1.817.369,65	100,00%
03	Belediyelerden Aktarılan Paylar	30.048.951,49	16.097.449,04	53,57%
04	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	671.815,18	613.466,38	91,31%
05	Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Sağlanan Kaynaklar	300.000,00	22.101,74	7,37%
06	Faaliyet Gelirleri	10.000,00	6.841,68	68,42%
07	Bağış ve Yardımlar	0,00	12.946.260,00	0,00%
08	Alacaklardan Tahsilatlar	48.130.269,68	3.744.153,17	7,78%
09	Destek Ödemelerinden İadeler	0,00	0,00	0,00%
10	Diğer Gelirler	6.015.000,00	5.068.967,02	84,27%
90	Ret ve İadeler (-)	0,00	0,00	0,00%
	TOPLAM	95.000.000,00	49.942.623,91	52,57%

2020 yılında 95.000.000,00 TL bütçe geliri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibariyle bütçe geliri 49.942.623,91 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tahmin edilen gelir bütçesinin %52'si elde edilmiştir. Ajans gelirleri içinde en önemli gelir kalemi olarak Belediyelerden Aktarılan Paylar yer almaktadır. Ajansın gelirleri içinde Bağış ve Yardımlar da önemli yer tutmaktadır.

Ajansın Faaliyet Sonuçları Tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) (600 ve 630 nolu hesaplar)

Faaliyet Gelirleri (600)	İndirim, İade ve İskontolar H. (610)	Net Gelir	Faaliyet Giderleri (630)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (590)
a	b	c = a-b	d	e = c-d
65.101.536,10	0,00	65.101.536,10	28.928.183,54	36.173.352,56

Ajansın 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu' na göre 36.173.352,56 TL tutarında olumlu faaliyet elde edilmiştir. Giderlerin içinde Sermaye Transferleri 11.693.723,44 TL, Personel Giderleri 10.366.421,81 TL olarak en yüksek tutarlardır. Gelirler içerisinde ise

Belediyelerden Aktarılan Paylar 30.048.951,49 TL ve Bağış ve Yardımlar 12.946.260,00 TL olarak en yüksek tutarlardır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kalkınma Ajanslarının mali sistemi “5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun” ve “4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile düzenlenmiştir.

5449 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi ile ajanslar 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu hükümleri uygulanmamaktadır.

Ajans, muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik' ine, bu Yönetmelik' te hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik' ine tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik' ine göre hazırlamaktadır.

Ajans gelirlerinde tahakkuk esaslı, giderlerinde ise nakit esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır.

Bu kapsamda, “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın (RG: 17.09.2020 tarih ve 31247 sayılı) 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmış olup, denetimler bunlar ile Usul ve Esaslar' ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri (BVD)
- Geçici mizan
- Kesin mizan
- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmelik' i uyarınca, Ajans'ın süreç kontrol sistemi tesis edilmiştir. Süreç ve yöntemlere ilişkin iç kontrol sisteminin ve uygulamasının, etkinliğinin ve yeterliliğinin gözden geçirilmesi, süreç ve yöntemlerinin amaç ve politikalara, planlara ve programlara uygunluğunu izlemesi, değerlendirmesi ve denetlemesi, değerlendirmelerin ve önerilerin ilgili dönemlerinde Kalkınma Kurulu ve Yönetim Kurulu ile Genel Sekretere rapor olarak sunulması süreçlerinin yapılması gerekmektedir.

Ajans'ın organizasyon yapısı faaliyetlerini etkili ve etkin bir şekilde yürütebilmesi yönünde belirlenmiştir. Ajans bünyesinde organizasyon şeması oluşturulmuştur.

İş akış süreçleri iş akış şemalarında belirlenmiştir.

Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak İmza Yetkileri Yönergesi'nde belirlenmiştir,

İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almıştır,

Ajansların 5449 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi gereğince 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na da tabi olmaması nedeniyle, bu zamana kadar eylem planı hazırlanmamıştır.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme yapılmış, her personele ayrı ayrı konu ile ilgili sözleşme imzalatılmıştır.

Ajans'ta insan kaynakları politikası mevcuttur. Kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Disiplin süreçleri toplu iş sözleşmesinde yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmektedir.

Ajans'ta hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Ajans'ın İç Kontrol Yönergesi düzenlenmiştir.

2015-2020 Kurumsal Stratejik Plan yürürlükte olup, 2021-2025 yıllarını kapsayan ve ajansların yeni çalışma sistematığı olan “*Sonuç Odaklı Program*” larla uyumlu Kurumsal Stratejik Plan hazırlıkları devam etmektedir. Tüm stratejik plan çalışmaları Ajans personeli tarafından yürütülmektedir.

Yıllık çalışma programında Ajans faaliyetlerine ilişkin performans hedefleri tanımlıdır.

Ajans'ın süreçler bazında risklerinin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve risklere karşı gerekli önlemlerin alınması için yöntemi belirlenmiş ve risk yönetim prosedürü oluşturulmuştur.

Risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiştir.

Ön mali kontrole ilişkin uygulamalar Kalkınma Ajansları Bütçe Muhasebe Yönetmelik'i ve bu Yönetmelik'e göre hazırlanmış olan Bütçe ve Muhasebe Yönergesi' ne uygun olarak yürütülmektedir.

Ajans faaliyetlerinin yürütülmesinde etkin bir bilgi yönetim sistemi mevcuttur.

Faaliyet raporu, Yönetim Kurulu tarafından altı aylık ara rapor ve yıllık olarak düzenlenmekte ve kurumun web sitesinde yayımlanmaktadır.

"İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" Ajans mevzuatında yer almaması nedeniyle raporlama yapılmamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenildiği, iç kontrol ile ilgili çalışmaların yapıldığı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın (MARKA) 2020 yılına ilişkin, yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Personel Hizmet Sözleşmelerinin "Net Tutar" Üzerinden Yapılması Nedeniyle Gelir Vergisinin Kurum Bütçesinden Ödenmesi	2015	Yerine Getirilmedi	Raporda yer alan konu hakkında TBMM ve Bakanlık tarafından mevzuatta herhangi bir düzenleme yapılmadığından dolayı uygulamaya aynı şekilde devam edilmektedir.
Ajans Personeline Yapılan Ödemelerin Mevzuatta Belirtilen Üst Limitin Üzerinde Olması	2015	Yerine Getirilmedi	Ajans personeline toplu iş sözleşmesi ile getirilen hakların tutarının, YPK kararlarında belirtilen üst limiti aşmasının, idari nitelikteki bir YPK kararı ile engellenmesinin mümkün

			olamayacağı değerlendirilmiştir.
Personele Ait Cep Telefonu Kullanım Bedellerinin Ajans Bütçesinden Ödenmesi	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	Personele cep telefonu tahsisi ve abonelik kullanım bedellerinin Ajans bütçesinden ödenmesi uygulaması sona erdirilmiştir.